

Savonlinnan Veden yhtiöittämisen valmistelun jatkaminen ja jatkoselvitys

KH 03.06.2024 § 197

Valmistelija	hallintojohtaja-kaupunginlakimies Markus Hämäläinen markus.hamalainen@savonlinna.fi, p. 050 470 9394
Selostus	Kaupunginvaltuusto on 18.12.2023 § 91 tekemällään päätöksellä vahvistanut vuoden 2024 talousarvion ja vuosille 2024-2025 taloussuunnitelman. Asiakirjassa Savonlinnan Veden vuoden 2024 strategiseksi ja toiminnalliseksi tavoitteeksi on asetettu vesihuoltolaitoksen yhtiöittämisvaihtoehdon arvioinnin vesihuoltolaitoksen toiminnan kustannustehokkuuden, läpinäkyvyyden ja kannattavuuden selvittämiseksi. Savonlinnan vesi toimii teknisen toimialan osana ja teknisen lautakunnan alaisuudessa. Savonlinnan Vesi on eriytetty kaupungin kirjanpidossa taseyksiköksi. Afry Finland Oy on Savonlinnan kaupungin toimeksiannosta tehnyt esiselvityksen Savonlinnan Veden mahdollisesta yhtiöittämisestä. Toimeksiantona Afry Finland Oy:llä oli laatia esiselvitys Savonlinnan Veden yhtiöittämisen edellytyksistä ja vaikutuksista vesihuoltolaitoksen, sen asiakkaiden ja kaupungin näkökulmasta. Esiselvitys on liitteenä A. Esiselvityksessä on kuvattu kattavasti Savonlinnan Veden toimintaa, taloudellisia tunnuslukuja, nykyisen toimintamallin haasteita ja kehittämistarpeita ja yhtiöittämistä toimintamallina ja sekä vertailua eri toimintamallien välillä. Lisäksi esiselvityksessä on kuvaus yhtiöittämisprosessista sekä henkilöstön asemasta. Esiselvityksessä esitetään yhtiötetyn toiminnan alkamisvaihtoehdoksi vuoden 2026 alkupuoliskoa. Ennen varsinaista valtuuston yhtiöittämistä tai sen vaihtoehdon hylkäävän päätöksen tekemistä asiassa on tehtävä vielä lisäselvityksiä. Lisäselvitysten ja yhtiöittämistä koskevien oikeudellisten selvitysten jälkeen asia tarkoitus valmistella kaupunginvaltuuston päätettäväksi. Yhteistyötoimikunnan kokous ja lausunto 3.6.2024 Yhteistyötoimikunta kävi keskustelun yhtiöittämisestä: yhteistyötoimikunnalla ei ole asiaan huomautettavaa.
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Laine Janne
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto päättäisi käynnistää Savonlinnan Veden yhtiöittämisen jatkoselvityksen laaditun esiselvityksen pohjalta ja edelleen, mikäli yhtiöittämisestä tehdään myöhemmin päätös, kaupunginvaltuusto linjaisi, että yhtiön yhtiöjärjestyksessä määrätään, että yhtiön osakekannan omistaa täysin Savonlinnan kaupunki ja yhtiöjärjestyksen muuttaminen edellyttää Savonlinnan kaupunginvaltuuston päätöstä.
Käsittely	Esa Valkonen teki esittelijän ehdotuksesta poikkeavan muutosehdotuksen:

Esitän, että Savonlinnan Veden yhtiöittämistä ei tehdä. Perustelu. Yhtiöittämisellä ei mielestäni saada niitä hyötyjä, mitä yhtiöittämisellä tavoitellaan.

Puheenjohtaja totesi, että Esa Valkosen muutosehdotus raukesi kannattamattomana.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Toimenpiteet Kaupunginvaltuusto

KV 10.06.2024 § 50

Kaupunginhallituksen päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää käynnistää Savonlinnan Veden yhtiöittämisen jatkoselvityksen laaditun esiselvityksen pohjalta ja edelleen, mikäli yhtiöittämisestä tehdään myöhemmin päätös, kaupunginvaltuusto linjaa, että yhtiön yhtiöjärjestyksessä määrätään, että yhtiön osakekannan omistaa täysin Savonlinnan kaupunki ja yhtiöjärjestyksen muuttaminen edellyttää Savonlinnan kaupunginvaltuuston päätöstä.

Käsittely

Ritva Käyhkö teki Esa Valkosen ja Kari Jääskeläisen kannattaman muutosehdotuksen:

"Ehdotan, että jatkoselvitykseen otetaan mukaan selvitys vaihtoehdosta, missä Savonlinnan vesi muutetaan liikelaitokseksi eli toimintaa jatkossa pyöritetään liikelaitosmallilla. Liikelaitosmallin etuna on muun muassa, että päätökset olisivat julkisia ja ettei vesilaitos voi mennä konkurssiin. Myöskin ehdotan, että selvitykseen otetaan mukaan Itä-Savon Vesi OY:n (Kerimäen vesiyhtiön) liittäminen Savonlinnan veden kanssa saman liikelaitokseen/yhtiöön. On aivan perusteetonta, että näin pienessä kaupungissa on kaksi erillistä vesilaitosta/-yhtiötä ja erityisesti kaupungin tulee yhtenäistää vesimaksut koko kaupungin alueella eli kaikilla asukkailla tulee olla samat maksut eri puolilla kaupunkia. Myöskin tulee selvittää vesilaitoksiin liittyvän uudistuvan lainsäädännön vaikutus tulee selvittää."

Ritva Käyhkön tekemän muutosehdotuksen jälkeen kaupunginjohtaja Janne Laine ilmoitti Suur-Savon Sähkö Oy:n hallituksen puheenjohtajana olevansa esteellinen käsittelemään asiaa ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi.

Samoin valtuutettu Tuukka Suomalainen ilmoitti Suur-Savon Sähkö Oy:n hallintoneuvoston varapuheenjohtajana olevansa esteellinen käsittelemään asiaa ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kaupunginhallituksen ehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, oli asiassa suoritettava äänestys.

Suoritettussa koneellisessa äänestyksessä kaupunginhallituksen ehdotuksen puolesta annettiin 39 jaa -ääntä ja Ritva Käyhkön esityksen puolesta 3 ei -ääntä.

Päätös Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen päätösehdotuksen.

Äänestysraportti liitetään pöytäkirjaan.

Esa Valkonen jätti eriävän mielipiteensä pöytäkirjaan kirjattavaksi.

KH 05.05.2025 § 172
1234/14.05.00.00/2023

Valmistelija

vs.kaupunginjohtaja Markus Hämäläinen
markus.hamalainen@savonlinna.fi, p. 050 470 9394

Selostus

Kaupunginhallituksen 03.06.2024 § 197 ja kaupunginvaltuuston 10.06.2024 § 50 selostus ja päätöskohtien mukaisesti.

Kaupunginvaltuuston päätöksen sisältönä on ollut ohjaus käynnistää ja toteuttaa selvitys kaupungin taseyksikkönä toimivan Savonlinnan Veden toiminnan yhtiöittämisen edellytyksistä. Selvityksessä ei ilmennyt ilmeisiä tällä hetkellä olemassa olevia tosiseikkoja yhtiöittämisen hyödyistä. Yhtiöittämisen valmistelun jatkaminen olisi perusteltua, jos yhtiöittämisen tueksi olisi osoittaa kaupungin tai kuntalaisten näkökulmasta hyötyä. Kaupunginvaltuuston antama toimeksianto tuli toteutettua. Selvityksessä ilmeni, että tarve vesimaksujen ja -taksojen korotukselle on olemassa riippumatta siitä yhtiöitetäänkö toiminta.

Työn lähtökohta ja tavoite:

Savonlinnan Vesi on osa kaupungin teknistä toimialaa ja on viime vuosina muuttunut alijäämäiseksi toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten vuoksi.

Selvityksen tavoitteena oli arvioida yhtiöittämisen edellytyksiä ja vaikutuksia vesihuoltolaitoksen, sen asiakkaiden ja kaupungin näkökulmasta

Nykyinen toiminta:

Savonlinnan Vesi tuottaa ja toimittaa talousveden sekä vastaa viemäroinnistä ja jätevesien käsittelystä Savonlinnan keskustaajaman, Savonrannan ja Punkaharjun toiminta-alueilla.

Vesihuoltolaitoksella on merkittäviä investointitarpeita, kuten pohjavedenkäsittelylaitosten rakentaminen ja verkostojen saneeraus.

Yhtiöittämismalli ja sen tavoitteet:

Osakeyhtiö toimii osakeyhtiölain säädösten mukaisesti ja sillä on oma talousarvio sekä kirjanpito. Lähtökohta olettamuksena on, että yhtiöittäminen parantaa vesihuollon toimintaedellytyksiä päätöksentekoa joustavoittamalla ja varmistamalla riittävän maksurahoituksen.

Toimintamallien vertailu:

SWOT-analyysit nykyisestä mallista ja osakeyhtiömallista lähtee oletuksesta, että osakeyhtiömalli tarjoaa taloudellista ja toiminnallista itsenäisyyttä sekä selkeämpää vastuunkantoa. Molemmissa vaihtoehtoissa 10 vuoden vesihuollon taksakorotustarve on merkittävä: yhtiöittämisvaihtoehdossa 58 % ja nykymallilla 55 %.

Taloudellinen mallinnus:

Taloudelliset mallinnukset osoittavat, että yhtiöittämisvaihtoehdossa Savonlinnan Vesi Oy:n liikevaihto nousisi taksakorotusten myötä 9,0 milj. euroon vuoteen 2033 mennessä.

Kaupunki saisi yhtiöittämisessä 40,2 milj. euron myyntivoiton, joka auttaa kaupungin talouden suunnittelussa.

Valmistelusta yleisesti

Savonlinnan Veden yhtiöittämisen esiselvitys on liitteenä. Tämän selvityksen eri versioiden pohjalta asiassa on valmisteltu yhtiöittämisen toteuttamiseksi asiakirjoja, kuten luovutus- ja apporttisopimus, yhtiöjärjestys ja muut toiminnan luovuttamiseksi välttämättömiä asiakirjoja.

Asiassa on alustavasti selvitetty oikeudellisia reunaehdoja tämänkaltaisen monopoliin perustuvan liiketoiminnan rahoituskysymyksiin valtiontuen kannalta sekä perustettavan yhtiön hankintayksikköasemaa ja kaupungin mahdollisuutta myydä tukipalveluja yhtiölle ja vastaavasti yhtiön mahdollisuuksia hankkia tukipalveluja kaupungilta.

Selvityksen johdosta on työnantajan ja henkilöstön edustajien välillä on pidetty yhteistoimintaneuvottelut 30.1-29.4.2025 välisen aikana. Neuvottelut päättyivät yhtiöittämisselvityksen osalta yksimielisesti.

Kaupunginhallituksen ja teknisen lautakunnan yhteinen iltakoulu pidettiin 2.4.2025. Tämän iltakoulun vahva sanoma oli, ettei yhtiöittämisen tueksi ole tällä hetkellä löydettävissä riittäviä perusteita.

Toimivalta	Kuntalaki 39 §
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Hämäläinen Markus
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se merkitsisi Savonlinnan Veden jatkoselvityksen tiedoksi ja päättäisi samalla, että yhtiöittämisen valmistelua ei jatketa.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Toimenpiteet	Kaupunginvaltuusto